

KULUTTAJIEN NÄKEMYKSIÄ HAPATETUISTA KASVISVALMISTEISTA

Elintarvikkeista annettujen tietojen esittämistapa vaikuttaa kuluttajille elintarvikkeista muodostuviin mielikuviiin ja erityisesti kuluttajille outojen tuotteiden käyttöhalukkuuteen. Kuluttajatutkimuskeskuksessa valmistuneessa tutkimuksessa on tuotu kuluttajanäkökulmaa elintarviketutkimukseen ja tuotekehitykseen. Kuluttajien suhtautumista on tarkasteltu tuotetasolla kahden erilaisen tuote-esimerkin avulla.

Tutkimuksessa selvitettiin kuluttajien käyttökokemuksia ja -tottumuksia sekä mielikuvia kahdesta hapatetusta kasvisvalmisteesta, hapankaalista ja hapatetusta porkkanamehusta. Lisäksi selvitettiin tuotetietoja ja terveysväittämiä koskevia mielipiteitä ja kuinka mielikuvat vaikuttivat tuotteiden käytön edellytyksiin. Tutkimusaineisto koottiin ryhmäkeskustelujen avulla. Tutkimus on osa Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen koordinoimaa hanketta.

Hapankaali on "terveellinen herkku"

Hapankaali on suomalaisen kuluttajan ruokavaliassa erikoistuote, jota syödään melko satunnaisesti vaihtelun- ja kokeilunhalusta. Hapankaalin ystävä valitsee tuotteen terveellisyyden ja maun vuoksi. Hapankaalille tunnusomainen "persoonallinen" makuelämys joko houkuttelee tai torjuu kuluttajia. Kuluttajien mielestä hapankaalin tunnettuutta monipuolisesti käytettävänä elintarvikkeena voitaisiin lisätä tuote-esittelyillä sekä tuomalla hapankaalivalmisteita paremmin esille kaupoissa.

Hapatettu porkkanamehu miellettiin "terveystuotteeksi"

Kuluttajat suhtautuivat positiivisesti tavalliseen porkkanamehuun. Mielikuva perustui porkkanan terveellisyyteen ja käsitykseen, että tuoremehun käyttö aamiaisella on terveellinen ja mukava tapa. Hapatettu porkkanamehu oli sen sijaan kuluttajille outo tuote. Hapatettu porkkanamehu miellettiin erityiseksi "terveystuotteeksi", joka rinnastettiin vahvasti luontaistuotteisiin.

Tieto mielikuvien muokkaajana

Tutkimuksessa kuluttajat saivat hapatetuista kasvisvalmisteista lisätietoa tuotetietojen ja terveysväittämien kautta. Tuotteiden käyttöä koskevat ohjeet eivät vastanneet kuluttajien omia näkemyksiä elintarvikkeiden tavanomaisesta käytöstä. Terveysväittämien avulla ei kyetty yksiselitteisesti ja ymmärrettävästi välittämään tietoa elintarvikkeiden terveysvaikutuksista. Kuluttajien hämmennys, ristiriitaiset käsitykset ja tuotteiden kiinnostamattomuus saattoivatkin johtua siitä, ettei saadun tiedon varassa kyetty hahmottamaan selkeää mielikuvaa siitä, millaisista tuotteista oikein oli kyse. Se, että mielikuva tuotteesta jää epämääräiseksi saattaa vaikuttaa tuotteen käyttöhalukkuuteen.

Lisätietoja: tutkija Merja Isoniemi, Kuluttajatutkimuskeskus, puh (09) 7726 7752, merja.isoniemi@kuluttajatutkimuskeskus.fi

Tilaukset: Julkaisua Kuluttajien näkemyksiä hapatetuista kasvisvalmisteista - Hapankaali ja hapatettu porkkanamehu, Isoniemi, Merja, Työselosteita ja esitelmiä 65/2001 voi tilata Kuluttajatutkimuskeskuksesta, PL 5, 00531 Helsinki, puh 09 7726 7718, eija.niiranen@kuluttajatutkimuskeskus.fi. Julkaisu maksaa 50 mk.